

Rapport: Konstföreningarnas insatser och roll i skånska kommuner

Sveriges Konstföreningar har med bidrag från Region Skåne undersökt konstföreningarnas insatser och roll i de skånska kommunerna år 2011. Rapporten är skriven av Sveriges Konstföreningars förbundschef Kalli Klement.

Det är ett välkänt faktum att många konstföreningar spelar en viktig roll i kommunernas konstliv. Trots det saknas nästan helt statistik rörande det arbete som konstföreningarna utför. För att råda bot på detta tog riksförbundet Sveriges Konstföreningar på sig att genomföra en undersökning för att kartlägga konstföreningarna plats i kommunernas infrastruktur för konst.

Kartläggningen syftar till att se hur föreningarnas verksamhet, organisation och ekonomi ser ut. Vidare ska kartläggningen visa på konstföreningarnas roll som professionella utställningsaktörer samt föreningarnas roll som en del i det lokala biblioteket som kulturhus. Undersökningen ska även ge svar på hur konstföreningarnas samverkan med andra konstinstitutioner i kommunen och regionen ser ut.

Rapporten inleds med en beskrivning av hur undersökningen gått till och följs sedan av en beskrivning av hur konstföreningarna arbetar och hur deras villkor ser ut. Den sista delen av rapporten innehåller dragna slutsatser om konstföreningarnas roll i Skåne.

Empiriskt underlag

Undersökningen om konstföreningarnas insatser och roll i skånska kommuner genomfördes i form av en enkätundersökning år 2011 (se bilaga 1). Enkäten skickades ut av Sveriges Konstföreningar till de allmänna konstföreningarna och av Kultur Skåne till konstinstitutioner, kulturchefer, kultursekreterare, bibliotekschefer och andra nyckelpersoner i Skåne. Svarefrekvensen var relativt låg, för de allmänna konstföreningarna låg den på 36 % (20 av 55). Av Skånes 33 kommuner har 11 (33 %) besvarat enkäten, från biblioteken har det inkommit 5 svar (varav 3 från Lunds kommun).

Av 99 utskickade enkäter till konstinstitutioner (konstmuseer, konsthallar, gallerier med flera) har 12 (12 %) blivit besvarade. Av de 99 utskickade enkäterna har 10 gått till konstmuseer (enligt lista från Kultur Skåne). Inget av dessa museer har inkommit med enkätsvar. Däremot har respektive kommun i ett flertal fall inkommit med en kortare beskrivning av verksamheten och de kommer i rapporten att behandlas under de avsnitt som berör samverkan mellan kommunerna och konstföreningarna. I rapporten har därför konstmuseerna exkluderats ur siffersammanställningarna och svarefrekvensen avseende inkomna enkätsvar från konsthallar, gallerier med flera är beräknad till 13,5% (12 av 89).

Förutom enkäten har den av Sveriges Konstföreningar årligen insamlade föreningsrapporten från konstföreningarna för år 2010 använts som underlag för undersökningen. Av de 149 betalande medlemmarna (både allmänna och arbetsplatskonstföreningar) har 108 (72,5 %) skickat in denna rapport.

Med undantag för föreningsrapporterna som avser år 2009 gäller alla övriga redovisade siffror verksamheten år 2010.

Bortfallsanalys

Olika orsaker ligger till grund för den relativt låga svarsfrekvensen. Konstföreningarna är väl täckta mot bakgrund av att de frågor som ställs i enkäten även har blivit besvarade via den årligen insamlade föreningsrapporten till Sveriges Konstföreningar. Vidare finns det på riksförbundet Sveriges Konstföreningar god kunskap om konstföreningarnas verksamhet.

Vad gäller den låga svarsfrekvensen från övriga respondenter menar de som rapportskrivaren varit i kontakt med att undersökningen inte direkt berör dem, samt att de inte har några resurser att avsätta för att besvara enkäten.

Den låga svarsfrekvensen är inte i sig avgörande för hur säker resultatet av undersökningen blir. Oftast har de som inte svarat på enkäten likartade uppfattningar som de som svarat. Om det är så att de som inte har svarat har ungefär samma uppfattning som de som svarat har bortfallet således inte någon större betydelse. Vad gäller bortfallet från konstmuseer, konsthallar, gallerier med flera har bortfallet en större betydelse, eftersom det enbart är konsthallarna och några enstaka gallerier som besvarat enkäten. Inget konstmuseum har inkommit med svar och har därför exkluderats från siffermaterialet, men museerna återfinns i avsnitten som rör samverkan inom konstområdet, eftersom deras verksamhet till en del återspeglas i kommunernas enkätsvar.

Förutom hela svarsbortfall förekommer även partiella svarsbortfall där respondenterna inte svarat på någon eller några frågor.

Konstföreningstanken

Konstföreningstanken föddes bland upplysta konstälskare i Storbritannien som på 1700-talet samlades för att diskutera konst och olika konstuttryck. Samtidigt var man intresserade av att öka allmänhetens intresse för konst genom utställningar och seminarier. I Sverige startades den första konstföreningen 1832 och fick namnet Konstföreningen i Stockholm, det som år 1886 bytte namn till Sveriges Allmänna Konstförening (SAK). Liksom för alla konstföreningar som sedan bildades i Sverige var även SAKs främsta uppgift att verka konstpedagogiskt, det vill säga att sprida kunskap om konst. I detta ligger bland annat att ordna utställningar och föreläsningar. Vid sidan av det verkade konstföreningarna, då som nu, med att skapa direktkontakt mellan konstnären och hans/hennes publik. Konstföreningarnas intäkter från utställningar och medlemsavgifter har ända från början använts för inköp av konst till konstlotterier. Lotterierna var ett led i att ”befordra den bildande konstens bästa”. Konstbildningen som en del i upplysnings- och folkbildningstanken har alltsedan starten varit en ledstjärna för hela konstföreningsrörelsen.

Föregångaren till Sveriges Konstföreningar, Riksförbundet för bildande av konst, var en sammanslutning av konstföreningar, museer, landsting, kommuner, företag m fl. som önskade medverka till att utbreda och fördjupa intresset och förståelsen för god konst. Mellan åren 1967 och 1973 ingick Riksförbundet för bildande av konst i Riksutställningars organisation, men när Sveriges Konstföreningars Riksförbund (SKR) – föregångaren till Sveriges Konstföreningar - bildades år 1973 gjordes en bouppldelning mellan Riksutställningar och SKR. Den förstnämndas huvuduppgift blev att producera vandringsutställningar och SKR, sedermera Sveriges Konstföreningar, fick det konstpedagogiska arbetet som sin huvuduppgift och blev då ett renodlat riksförbund för alla Sveriges konstföreningar. Som mest har Sveriges Konstföreningar haft närmare 1 800 konstföreningar som medlemmar. År 2010 var antalet medlemmar 928.

År 1940 bildades den första arbetsplatskonstföreningen vid CAP fabriker i Göteborg och 1944 bildades Handelsbankens konstförening. Konstföreningarna på arbetsplatserna, liksom de allmänna föreningarna, har genom åren blivit en viktig inköpare av svensk samtidskonst. Lågt uppskattat köper och förmedlar konstföreningarna i Sverige konst för ca 300 miljoner kronor per år.

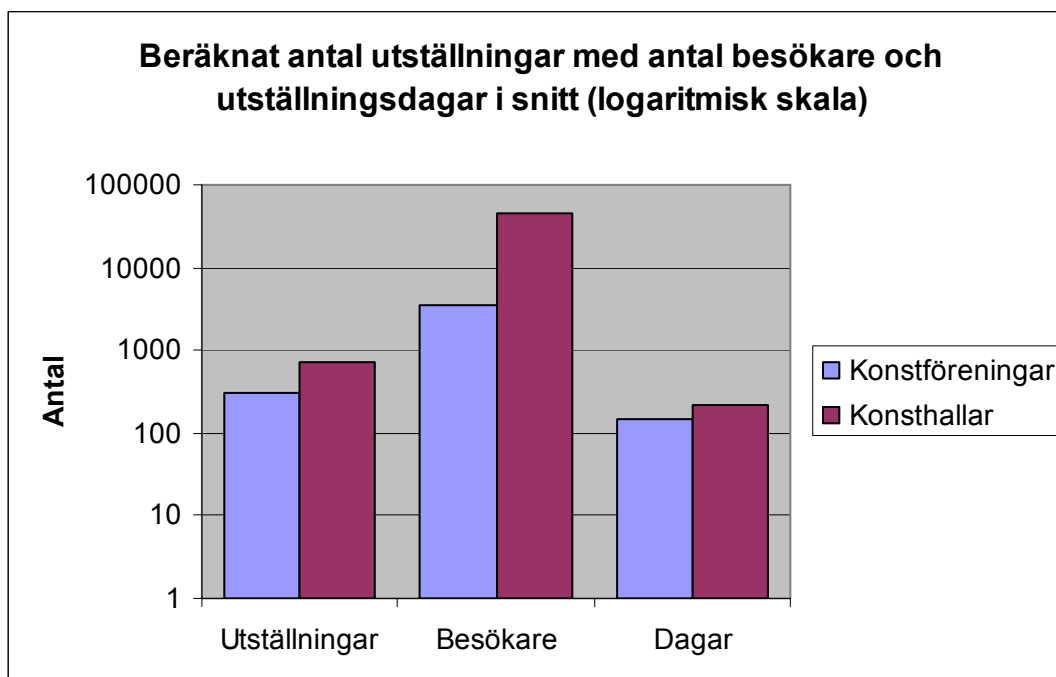
Verksamhet

Konstföreningarna har en omfattande konstutställningsverksamhet. Av de 16 inskickade enkätsvaren framgår att dessa konstföreningar år 2010 i genomsnitt arrangerade närmare 7 utställningar i snitt år 2010 (totalt 110 utställningar: 72 separatutställningar, 31 samlingsutställningar, 7 inlånade). En sammanställning av de till Sveriges Konstföreningar inskickade föreningsrapporterna avseende år 2010 ger en genomsnittssiffra på drygt 4 utställningar i snitt per år. Den lägre siffran här beror på att arbetsplatskonstföreningarna, med en lägre konstutställningsaktivitet, finns inkluderade i denna statistik.

De 12 konsthallar, gallerier med flera som svarat på enkäten arrangerade i snitt 8 utställningar vardera under år 2010 (totalt 96 utställningar: 60 separatutställningar, 31 samlingsutställningar, 5 inlånade).

Ifall presumptionen, att de inkomna svaren är signifikanta för hela populationen, stämmer, skulle det totala antalet visade konstutställningar i Skåne år 2010 uppgå till 711 på konsthallar, gallerier med flera samt 305 på allmänna konstföreningar. Vad gäller konstföreningarna verifieras denna siffra av Sveriges Konstföreningars egen statistik.

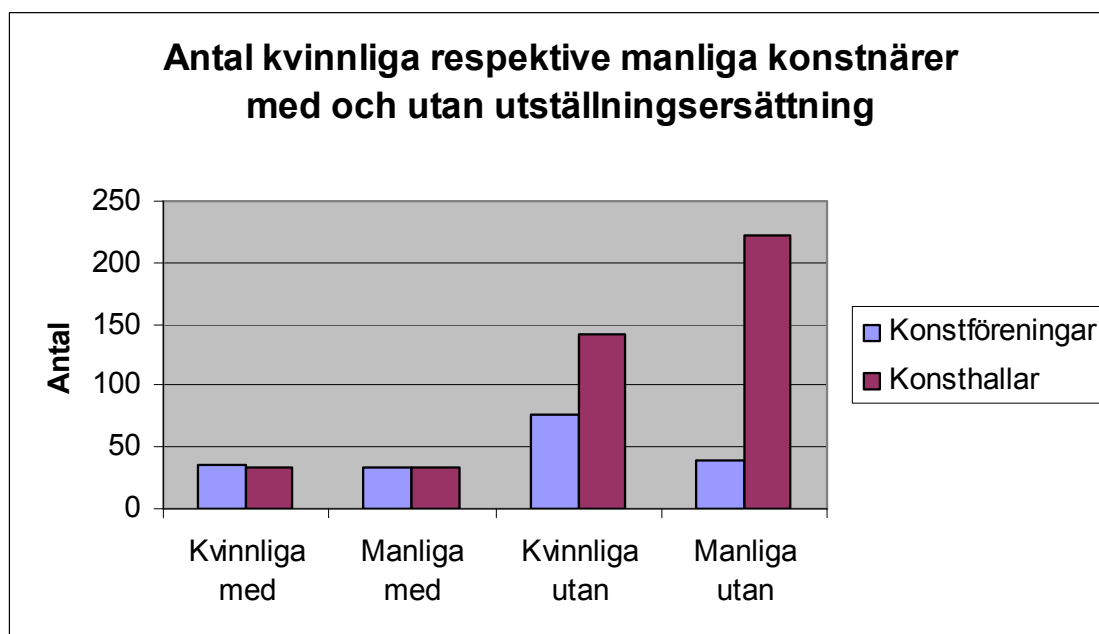
I snitt hade de allmänna konstföreningarna som besvarade enkäten drygt 3 400 besökare (varierar mellan 200 och 12 000 besökare) under 145 öppna utställningsdagar (varierar mellan 42 och 250), eller drygt 23 besökare/dag/allmän konstförening år 2010. Konsthallarna, gallerierna med flera uppskattar i snitt antalet besökare till knappt 45 000 (variation mellan 4000 och 241783 besökare) under 220 öppna utställningsdagar (varierar mellan 55 och 335), det vill säga knappt 205 besökare/dag/arrangör.

En sammanfattning av bilden ger vid handen att det beräknade antalet utställningar för konstföreningarna uppgår till drygt 30 % av samtliga konstutställningar i Skåne medan det beräknade genomsnittliga antalet utställningsdagar per år uppgår till 40 % av samtliga öppna utställningsdagar. Det beräknade antalet besökare i snitt per dag på en konstförening uppskattas till 10 % av samtliga konstutställningsbesökare. Här ser man tydligt att det är de stora konstinstitutionerna i de större städerna som drar en större publik, medan publikmängden på de mindre orterna, där konstföreningarna är mer företrädade, är mer modest.

På de 16 konstföreningarna som besvarat den delen av enkäten ställde totalt 186 konstnärer ut, 112 kvinnliga och 74 manliga. Av dessa var 69 (37 %) berättigade till utställningsersättning i enlighet med de av Kulturrådet fastställda reglerna för den utställningsersättning som fördelas via Sveriges Konstföreningar. Dessa regler stadgar att konstnären, för att ha rätt till ersättning, ska ha genomgått högre konstnärlig utbildning eller motsvarande. Av de 69 berättigade var 35 kvinnor och 34 män. Sveriges Konstföreningar betalade ut 51 ersättningar och 18 ersättningar betalades ut via bidrag från kommunen. Två tredjedelar av samtliga utställda konstnärer var verksamma inom Skåne och av de övriga var ingen verksam utanför Norden. (Den utställningsersättning som utbetalas av Sveriges Konstföreningar kan bara betalas ut till konstnärer som är verksamma i Sverige.) Sammanlagt fick 219 konstnärer som ställde ut på konstföreningar i Skåne år 2010 utställningsersättning från riksförbundet.

På de 12 konsthallar som besvarat enkäten ställde totalt 363 konstnärer ut, 175 kvinnliga och 255 manliga. Av dessa fick 67 (18,5 %) utställningsersättning.

Sammanfattningsvis kan konstateras att konstföreningarna, med hjälp av det bidrag som Sveriges Konstföreningar får via Kulturrådet, i betydligt högre utsträckning ger de utställande konstnärerna utställningsersättning.

Intressant är att notera den könsfördelningsskillnad som föreligger i det insamlade materialet vad gäller de utställande konstnärerna.

Vad gäller konstutställningar på biblioteken har 4 av de 5 bibliotek som besvarat enkäten angett att de lånar ut lokal, väggar eller skärmar till dem som vill ställa ut, till elevutställningar eller amatörutställningar. Ett bibliotek har angett att bland annat ortens konstförening arrangerar utställningar i deras lokaler. Tyvärr är det inkomna materialet litet, men desto mer entydigt. Den utställningsverksamhet som arrangeras på biblioteken tar sin utgångspunkt i en efterfrågan utifrån om utställningsplats i motsats till den utställningsverksamhet som arrangeras av konsthallarna, gallerierna och de allmänna konstföreningarna, där utställningsverksamheten arrangeras utifrån ett aktivt val av konstnärer.

Bland de 16 inkomna svaren från konstföreningarna anger 3 att de har utställningslokaler på eller i anslutning till biblioteket (inget av dessa bibliotek har besvarat enkäten). En av dessa har enbart ordnat utställningar med konstnärer som inte var berättigade till utställningsersättning. De övriga två har enbart ordnat utställningar med konstnärer som var berättigade till utställningsersättning.

Vid sidan av utställningsverksamheten bedriver både konsthallarna och konstföreningarna omfattande konstbildningsverksamhet, detta i motsats till gallerierna, vars huvudsakliga verksamhet är konstutställningarna. Konsthallarna anger att det konstpedagogiska arbetet oftast är kopplat till aktuella utställningar med guidade visningar och föreläsningar. Konstföreningarnas konstpedagogiska utbud är brett och inte enbart kopplat till utställningsverksamheten. Det konstpedagogiska arbetet omfattar förutom föreläsningar även kurser, resor, ateljébesök mm.

Konstföreningarnas organisation

Konstföreningarna är ideella föreningar med stadgar i vilka föreningens ändamål finns definierat. För de allmänna konstföreningarna har Sveriges Konstföreningar tagit fram förslag till normalstadgar som många konstföreningar har antagit. I normalstadgar lyder ändamålsparagrafen enligt följande: Föreningen har till uppgift att inom (*geografiskt område*) väcka, underhålla och utbreda intresset för konst, särskilt genom att arrangera utställningar; anordna föredrag, studieverksamhet och övriga aktiviteter i ämnen rörande konst; göra inköp för utlottning samt skapa tillfällen för att samtala om konst.

Av de 16 som besvarat den delen av enkäten angav 3 att de hade anställda (1; 0,6 respektive 0,1 årsverken). Vad gäller oavlönat arbete har 6 av de 16 konstföreningar som besvarat den delen av enkäten inte vågat sig på någon uppskattning av tidsåtgången, de återstående 10 uppskattar den ideella insatsen till totalt 18,65 årsverken, eller knappt 2 årsverken/konstförening. Uppräknat till de 55 allmänna konstföreningarna i Skåne skulle det betyda att det ideella arbetet uppgår till motsvarande 110 årsverken på de allmänna konstföreningarna.

Antalet medlemmar uppgår totalt till 4327 i de 16 konstföreningar som besvarat enkäten, vilket i snitt ger ganska likartat lite drygt 270 medlemmar/konstförening som siffrorna i Sveriges Konstföreningars interna statistik ger. Variationen av antalet medlemmar i olika konstföreningar är stor. I det inkomna materialet ligger medlemsantalet mellan 50 och 650. Totalt finns det ca 40 000 medlemmar i konstföreningarna i Skåne.

Ekonomi

Konstföreningarnas inkomster kommer huvudsakligen från tre håll: medlemsavgifter, stöd från arbetsgivarna (gäller arbetsplatskonstföreningar) och kommunala bidrag (gäller allmänna konstföreningar).

Arbetsplatskonstföreningarna får påfallande ofta stöd från sina arbetsgivare. Ifall detta stöd upphör tenderar konstföreningarna att läggas ned. Under den senaste 10-årsperioden har Sveriges Konstföreningar sett ett stort tapp av antalet arbetsplatskonstföreningar på grund av att dessa föreningar upphör. Den enskilt största bidragande orsaken till att konstföreningen upphör är att stödet från arbetsgivaren upphör.

Av de 20 inkomna enkätsvaren från allmänna konstföreningar anger 15 att de får bidrag från sin respektive kommun. Dessa bidrag varierar mellan 4 000 och 360 000 kr, med huvuddelen liggande mellan 5 000 och 20 000 kr/år. Förutom direkta bidrag framgår av svaren från kommunerna att de kan stå för marknadsföring och hängning, subventionering av lokalkostnader, viss personal mm.

På intäktssidan utgör medlemsavgifterna en stor post. Sveriges Konstföreningars interna statistik visar att den genomsnittliga medlemsavgiften ligger på ca 1 200 kr/år.

På utgiftssidan ligger den enskilt största kostnaden på lokalerna, tätt följt av produktionskostnaderna.

Förutom den utställningsersättning som utbetalats via Sveriges Konstföreningar (51 st) och med stöd från kommunerna (18 st) har endast 3 av konstföreningarna angett att de haft kostnader för annan ersättning till konstnärerna och då för försäkringskostnader i två fall och reseersättning i ett fall. Den ersättning som utgår till konstnärerna begränsar sig huvudsakligen till utställningsersättningen. Det är precis samma mönster som framkommer ur svaren från konsthallarna, biblioteken och kommunerna.

Utställningarna

De allmänna konstföreningarna i Skåne har mycket olika förutsättningar vad gäller lokaler för sin utställningsverksamhet, 12 av 20 har egna lokaler på allt mellan 30 och 300 kvm, 3 ställer ut på biblioteket, 3 ställer ut i kulturhus eller konsthall, 1 ställer ut i kontorslokaler och 1 arrangerar uteslutande nätutställningar.

De tre konstföreningar som ställer ut på bibliotek, samt den konstförening som ställer ut i kontorslokaler har redovisat minst antal besökare och de ligger även lågt vad gäller antalet utställningsdagar. För dessa konstföreningar ligger det uppskattade antalet besökare år 2010 på mellan 200 och 1744, medan antalet öppna utställningsdagar samma år ligger på mellan 42 och 152. I snitt hade dessa konstföreningar mellan 2 och 18 besökare per utställningsdag år 2010. Snittet för hela den undersökta konstföreningspopulationen ligger på 24 besökare per utställningsdagar. Motsvarande siffra för konstinstitutionerna är 184, men även här ser vi att det genomsnittliga antalet besökare är betydligt lägre vad gäller mindre gallerier. Snittet dras här upp av de stora institutionerna.

De konstnärer som ställer ut på konstföreningarna är huvudsakligen verksamma i Skåne. Detsamma tycks gälla för konstinstitutionerna. I den undersökta populationen var 59 % av samtliga utställande konstnärer på konstföreningarna verksamma i Skåne. Motsvarande siffra för konstinstitutionerna var något högre, 62 %. På de bibliotek som besvarat enkäten var det uteslutande konstnärer som var verksamma i Skåne som ställde ut.

Undersökningen visar på betydande skillnader vad gäller konstföreningarnas möjligheter att verka som professionella utställningsarrangörer. Därför går det inte heller att dra ut några slutsatser om kvalitén på konstföreningarnas verksamhet utifrån denna undersökning. Små konstföreningar verksamma i kommuner utan andra kommunalt stödda konstinstitutioner tycks verka lika framgångsrikt som större konstföreningar i kommuner med stora, kända konstinstitutioner. Däremot finns det en antydning till att konstföreningarnas verksamhet står i relation till det stöd, ekonomiskt eller idémässigt, som de kan få från kommunen. En aktiv konstpolitik i kommunen verkar återspegla sig i konstföreningarnas arbete.

Biblioteken och konstföreningarna

Som framgått ovan var det få bibliotek som svarade på enkäten, men dessa svar var däremot mycket entydiga. De bibliotek som besvarat enkäten uppger samtliga att de lånar ut lokaler och/eller väggyta till de utställare som önskar ställa ut. Det kan även gälla konstföreningar (som 2 av 5 respondenter har uppgett). Den bild som undersökningen ger av biblioteken som kulturhus är av en verksamhet präglad av amatörkultur. 3 av de 20 konstföreningar som besvarat enkäten har uppgett att de har sina utställningslokaler i biblioteket. Här är mönstret

lite annorlunda. 2 av dessa har enbart producerat utställningar med konstnärer som varit berättigade till utställningsersättning enligt Sveriges Konstföreningars regler, dvs varit utbildade på konsthögskola eller motsvarande, medan den tredje konstföreningen ställt ut lokala konstnärer och konsthantverkare som inte varit berättigade till utställningsersättning.

Konstföreningarna som professionella utställningsaktörer

Den bild som framträder är att konstföreningarnas verksamhet som professionella utställningsaktörer främst påverkas av kommunens intresse och föreningens samarbete med kommunen och övriga konstinstitutioner. På orter där kommunens resurser vad gäller konstverksamheten är små, har också konstföreningarna små möjligheter att verka professionellt. Ett professionellt arbete står i direkt relation till de ekonomiska bidrag verksamheten kan få liksom på det intresse kommunen visar. Utan ett ekonomiskt stöd och utan en tydlig konstpolitik har konstföreningarna svårt att bedriva professionell utställningsverksamhet.

I detta sammanhang är det värt att notera att flera konstföreningar pekat på att de regler som gäller för utställningsersättningen från Sveriges Konstföreningar lett till fler utställningar med professionella konstnärer.

Förutom utställningsverksamheten pekar många respondenter på sin konstpedagogiska roll utanför den egna utställningsverksamheten. Konstföreningarna ser inte sig själva som enbart arenor för konstutställningar, utan i mycket hög utsträckning som främjare och breddare av konstintresset. Av de föreningsrapporter som samlas in av Sveriges Konstföreningar framgår att konstföreningarna i Skåne år 2009 vid sidan av närmare 300 konstutställningar arrangerade närmare 140 föreläsningar, 35 kurser och studiecirklar, 190 studiebesök och resor samt 125 övriga kulturprogram.

Undersökningen visar på att det på många håll finns samarbete både mellan konstföreningarna och kommunerna samt mellan konstföreningar och konstinstitutioner. Dock finns det från flera respondenter klagomål om bristande intresse från kommunernas sida. Detta varierar dock stort från kommun till kommun.

Konstföreningarna i den regionala infrastrukturen för konst

Konstföreningarna har en lång tradition i Sveriges konstliv. Föreningarnas roll och betydelse skiftar dock stort från förening till förening. Den största skillnaden finner man mellan de allmänna konstföreningarna och arbetsplatskonstföreningarna. I diskussionen om konstföreningarnas roll i Skåne är det främst aktuellt att titta på de allmänna konstföreningarna. Även här finns det stora skillnader, allt från stora konstföreningar med kommunalt, regionalt och statlig stöd och med anställd personal till små konstföreningar med få medlemmar, inga bidrag och utan fast utställningslokal.

Det gemensamma för konstföreningarna är att väcka, underhålla och utbreda intresset för konst. I denna roll ser konstföreningarna sig som viktiga aktörer, oavsett om de verkar på orter med fler aktörer inom konstområdet eller om de är de enda konstaktörerna på sin ort. Det som är unikt med konstföreningarna i jämförelse med konstinstitutionerna är att konstföreningarnas verksamhet baseras på medlemskap och ideellt arbete. Den utställningsverk-

samhet som konstföreningarna bedriver är dock publik och kvalitén på utställningarna är beroende på den kunskap och de resurser konstföreningarna har.

Denna rapport visar på den betydande roll som konstföreningarna med sin utställningsverksamhet har för konstverksamheten i Skåne. En blick bakåt i historien ger dock en bild av en allt mer hårdnande tillvaro för konstföreningarna, samtidigt som flera konstföreningar klagar på ett bristande kommunalt intresse för deras verksamhet.

Liksom i Sverige i övrigt är konstens infrastruktur i Skåne svagt utvecklat. Hur ska konsten nå innevånarna i Skåne? Vilka aktörer med allmänt stöd ska vi ha? Vilken roll ska konstföreningarna spela? Konstföreningarna i Skåne vill även fortsättningsvis vara en viktig del i den skånska konstvärlden, men utan en tydlig regional och/eller kommunal viljeinriktning är det svårt för föreningarna att verka. Detsamma gäller avsaknad av ekonomiskt stöd.

MU-avtalets genomslag i Skåne

En specifik fråga som ställdes i enkäten var hur MU-avtalet, det vill säga det statliga ramavtalet för konstnärers medverkan och ersättning vid utställningar, har påverkat konstföreningens arbete. Av de 16 konstföreningar som svarat på frågan säger 12 att de inte vet eller att de är för dåligt insatta, 3 anger att de kan söka om utställningsersättning via Sveriges Konstföreningar och 1 anser att staten behöver skjuta till mer pengar för att man ska kunna följa avtalet.

Av de 12 konstinstitutionerna uppgav 4 att de är medvetna om avtalet, att de försöker och att de klarar det med stöd eller att de vill få ekonomiskt stöd. Övriga har inte svarat eller uppger att MU-avtalet inte påverkat dem.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att MU-avtalet i mycket liten grad fått genomslag bland konstföreningar och kommunala konstinstitutioner.

Sammanfattande slutsatser

Konstföreningarna i Skåne står för en stor del utställningsverksamheten i regionen. Undersökningen indikerar att drygt 30 % av samtliga konstutställningar är arrangerade av konstföreningar. Det är en omfattande verksamhet som kanske inte alltid noteras eftersom det äger rum inom ett område, konstfältet, som kännetecknas av en generellt svag infrastruktur, vilket också kan påverka kommunens kunskap om konstföreningarnas verksamheter på en mer fördjupad nivå.

Region Skåne konstaterar i sitt kulturpolitiska program Öppna Landskap att det inom kultursektorn i Skåne finns ett ökat behov av samarbete, samordning och gemensamma prioriteringar. En förutsättning för ett lyckat samarbete är att kommunerna också tydliggör sina egna mål inom bild- och formområdet. Förutom uppställda mål skulle kommunerna även kunna utveckla strategier för generella frågor som: Hur ska vi säkra tillgången till bild- och formkonst av hög kvalitet? Enligt vilka grunder ska konstföreningarna få bidrag för sin verksamhet? Genom en sådan strategi skulle det finnas möjlighet att se särskilt på

konstföreningens roll i den enskilda kommunen, som en aktör som verkar i ett möte mellan det professionella konstlivet och den ideella sektorn.

Konstföreningarna står för en stor ideell insats, som dock skulle vinna på att inkorporeras i tydliga kommunala strategier för bild- och formområdet. Kommunala strategier skulle föra med sig en bättre kunskap om aktörerna inom området samtidigt som de skulle ge en tydlig vision av hur tillgången till bild- och formkonst av hög kvalitet ska säkras.

Kommunerna visar idag generellt en viss brist i kompetens för att möta konstföreningarna och att här föra diskussioner om bild- och formkonsten. Av enkätsvaren från konstföreningarna framgår tydligt att den i stort sett enda kontakten mellan konstföreningarna och kommunerna är den blankett som konstföreningarna skickar in för att söka kommunala bidrag. Konstföreningarnas omfattande verksamhet och deras roll i kommunernas konstliv både vad gäller utställningsverksamhet och konstbildning borde bättre tas tillvara och vävas in i kommunernas övriga arbete inom bild- och formområdet.

Region Skåne vill, som det står att läsa i regionens kulturpolitiska program Öppna Landskap, verka för ett breddat kulturbegrepp där folkbildningsområdet, biblioteksverksamheten och det lokala kulturlivet ges större uppmärksamhet. Som ett nav i det lokala kulturlivet lyfts biblioteken, befintliga i alla kommuner och i många kommundelar, fram.

Även om endast ett fåtal bibliotek besvarat enkäten ger dessa svar ändå anledning att reflektera över det avstånd som idag verkar finnas mellan bibliotekens verksamhet inom bild- och formområdet, statens övergripande konstpolitiska vision om tillgång till bild- och formkonst av hög kvalitet samt Region Skånes vision av biblioteken som nav i det lokala kulturlivet. Hur ska kvalitén med bredd, skilda uttryck och mångfald inom bild- och formområdet kunna säkras på biblioteken? Med undantag för de bibliotek som upplåter en utställningslokal till en konstförening, kan man av enkätsvaren dra slutsatsen att biblioteken i utställningssammanhang fungerar ungefär som anslagstavlor, där den som vill kan visa sina alster. Med biblioteken som ett nav i kulturlivet får konstperspektiv med hela dess vidd från utställning till konstbildning, inte glömmas bort. Inte heller att får ekrarna, som navet ska hålla ihop, tappas bort.

Limhamn 2011-12-21

Kalli Klement

Sveriges Konstföreningar har i uppdrag att i samarbete med Region Skåne kartlägga konstföreningarnas insatser och roll i de skånska kommunerna.

Det är ett välkänt faktum att många konstföreningar spelar en viktig roll i kommunernas konstliv. Trots detta saknas nästan helt statistik på det arbete konstföreningarna utför. För att råda bot på detta har riksförbundet Sveriges Konstföreningar tagit på sig att göra en enkätundersökning, uppföljd av djupintervjuer, för att kartlägga konstföreningarna plats i kommunernas infrastruktur för konst. Enkätundersökningen kommer att följas upp av djupintervjuer med ett representativt urval av dem som besvarat enkäten.

Enkäten skickas till ut till konstföreningar, konstinstitutioner, kulturchefer, kultursekreterare, bibliotekschefer och andra nyckelpersoner i Skåne. Vår förhoppning är att alla som får denna enkät tar sig tid att svara på den. Vår målsättning är att med hjälp av svaren arbeta för att ytterligare stärka konstens och konstnärernas ställning i Skåne.

När ni fyller i uppgifterna nedan går det bra att ange uppskattade siffror ifall ni inte har tillgång till exakta.

Har ni frågor med anledning av denna enkät går det bra att ringa till undertecknad, Kalli Klement, på tel 040-36 26 60 under kontorstid, eller skriva e-post till kalli.klement@sverigeskonstforeningar.nu.

Ert svart ber vi att få senast till den 4 april 2011.

Med hopp om ett positivt gensvar,

Kalli Klement
Förbundschef Sveriges Konstföreningar

Konstförening/institution/kommun:

Uppgiftslämnarens namn samt titel/funktion:

Adress:

E-post:

Telefonnummer:

Antal medlemmar/kommuninnevånare:

Hur stora utställningslokaler förfogar ni över? Mätt i kvadratmeter. Beskriv gärna lokalerna mer utförligt.

Har ni egna lokaler som ni disponerar över helt själva eller ordnar ni utställningar i lokaler som ställs till ert förfogande av ett bibliotek, museum eller annan lokal? Vem är huvudman för lokalerna i så fall?

Eller har ni utställningslokaler som ni hyr eller lånar ut till utställningsarrangörer? Vem hyr eller lånar ni ut till?

Hur många utställningar arrangerade ni själva under 2010? Separatutställningar respektive grupputställningar.

	Separatutställningar	Grupputställningar
Antal egenproducerade utställningar		

Hur många utställningar arrangerade av andra (vandringsutställningar mm.) visade ni under 2010? Separatutställningar respektive grupputställningar.

	Separatutställningar	Grupputställningar
Antal utställningar		

Under hur många dagar sammanlagt var utställningarna öppna under år 2010?

Hur många besökare hade utställningarna totalt under år 2010?

Bilaga 1

Hur många konstnärer ställde ni totalt ut under år 2010? Ange gärna hur många av dem som var kvinnor respektive män.

	Kvinnor	Män
Antal konstnärer		

Hur många av dessa konstnärer var berättigade till utställningsersättning?

	Kvinnor	Män
Antal konstnärer		

Hur många av de utställande konstnärerna fick utställningsersättning från kommunen respektive från Sveriges Konstföreningar?

Utställningsersättning:	från kommunen	från Sveriges Konstföreningar
Antal konstnärer		

Var finns dessa konstnärers huvudsakliga verksamhetsorter? Ange antal konstnärer verksamma i Skåne, Sverige, Norden, Europa respektive utanför Europa.

Verksamhetsort:	Skåne	Sverige	Norden	Europa	Utom Europa
Antal konstnärer från					

Vilka andra konstbildande aktiviteter genomförde ni under år 2010? Ange typ av verksamhet samt antal deltagare.

Typ av konstbildande verksamhet:				
Antal aktiviteter				

Vilka samarbetspartners hade ni vid genomförandet av utställningar och andra konstbildande aktiviteter under år 2010?

Hur ser samarbetet mellan konstföreningen och kommunen ut? Har ni regelbundna möten? Har ni avtal? Annat?

Redovisning av personal och ideellt arbete med konstbildning under år 2010:

Antal avlönade årsverken (1 årsverk = ca 1750 arbetstimmar/år)	

Bilaga 1

Antal oavlönade årsverken (1 årsverk = ca 1750 arbetstimmar/år)	
---	--

Ekonomisk redovisning:

INKOMSTER	Kronor exkl moms
Bidrag från stat	
Bidrag från region	
Bidrag från kommun	
Bidrag från Norden/EU	
Bidrag för utställningsersättning	
Medlemsavgifter	
Entréavgifter	
Försäljningsavgifter	
Övrigt	
TOTALT	

UTGIFTER	Kronor exkl moms
Personalkostnader	
Lokalkostnader	
Produktionskostnader	
Kostnader för utställningsersättning	
Annan ersättning till konstnärer	
Övrigt	
TOTALT	

Beskriv med egna ord konstföreningens roll och möjligheter, såväl beträffande professionell utställningsverksamhet som pedagogisk verksamhet, i kommunens konstliv:

Hur har MU-avtalet påverkat konstföreningens arbete? *MU är samlingsnamnet för det nya statliga ramavtalet för konstnärers medverkan och ersättning vid utställning som började gälla 1 januari 2009. MU står för medverkans- och utställningsersättning och består av ett ramavtal och ett normalavtal.*

Den ifyllda enkäten skickas senast den 4 april 2011 till
kalli.klement@sverigeskonstforeningar.nu eller per post till Sveriges Konstföreningar,
Tegnérgatan 60A, 216 12 Malmö.